

BÆRUM KOMMUNE

RÅDMANNEN

NOTAT

Dato: 21.10.2016
Arkivkode:
J.postID: 2016205191
Arkivsaksnr: 16/29698

Til:			
Hovedutvalg for barn og unge			

Fra: Rådmannen

Vedrørende: HP 2017 - 2020 Svar på spørsmål (BAUN)

Svar på spørsmål fra representanten Skar:

1. Om omdisponering av ressurser i helsetjenester barn og unge.

Rådmannen beklager at det ikke kommer klart fram i teksten i HP 2017-2020 hvordan rådmannen foreslår å styrke helsesøstertjenesten i barneskolene. Styrkingen skjer ved at rådmannen foreslår å tilføre skolehelsetjenesten ved barneskolene (HP side 71 2,8 mill. per år) samt omdisponere ressurser innen programområdet (HP side 44, 1. avsnitt). Omdisponeringen er beregnet til 1 mill. per år.

Bakgrunnen for omdisponeringen som er gjort, er relatert til hvor mye ressurser som er tilgjengelig i forhold til anbefalt norm fra Helsedirektoratet på henholdsvis barnetrinn og ungdomstrinn. Tabellen under viser at barneskolene har flere elever per helsesøsterårsverk enn ungdomsskolene.

	Antall elever 2015/2016 tall fra SSB	Antall årsverk	Elever pr. helsesøsterårsverk
Barneskoler (inkl. de private skolene) Oppgitt årsverk helsesøstre inkluderer fagansvarlig på 0,4 årsverk.	11982	18,35	664
Ungdomsskoler (inkl. de private skolene) Oppgitt årsverk helsesøstre inkluderer fagansvarlig på 0,15 årsverk.	4892	10,15	482

2. Skole: Hvor mange elever er det i ordinære undervisningsgrupper på hvert klassetrinn?

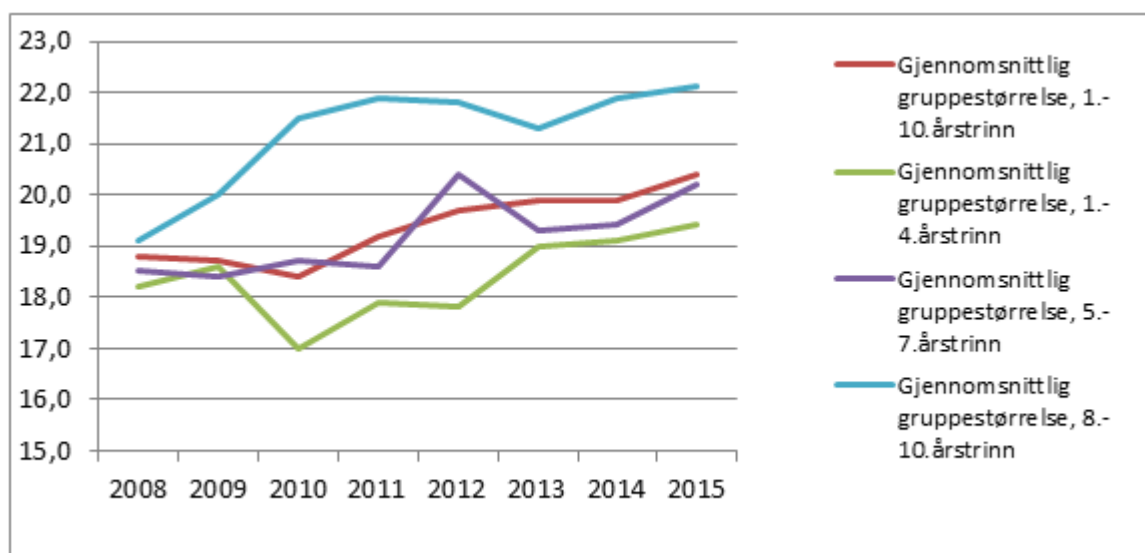
3. Skole: Hvordan har utviklingen her vært de siste 8 år?

4. Skole: Hvor mange elever er det pr. lærer og hvordan har denne utviklingen vært de siste 8 år?

Redegjørelse spørsmål 2,3 og 4:

Gruppestørrelse 2, All undervisning, siste åtte år

Gruppestørrelse, all undervisning	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn	18,8	18,7	18,4	19,2	19,7	19,9	19,9	20,4
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-4.årstrinn	18,2	18,6	17,0	17,9	17,8	19,0	19,1	19,4
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.-7.årstrinn	18,5	18,4	18,7	18,6	20,4	19,3	19,4	20,2
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10.årstrinn	19,1	20,0	21,5	21,9	21,8	21,3	21,9	22,1

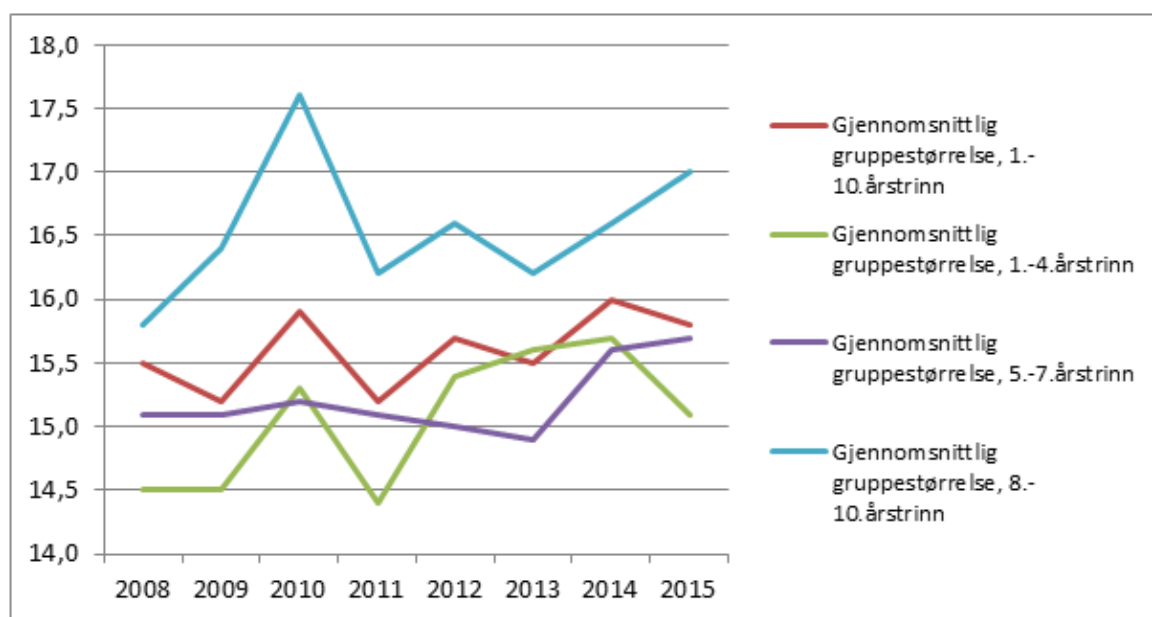
Indikatoren viser beregnet gjennomsnittlig gruppestørrelse ved å se på forholdet elevtimer/lærertimer. Også kalt gruppestørrelse 2.

(Elevtimer, 1.-10.årstrinn)/(Lærertimer minus morsmål, finsk, spesialundervisning og særskilt norsk 1.-10.årstrinn). Indikatoren for undervisningsgruppestørrelse er basert på forholdet mellom elevtimer og lærertimer. Teller=Elevtimer. Elevtimer er det samlede antall timer elevene har krav på etter forskriftsfestet fag- og timefordeling, herunder eventuelle kommunale tillegg til nasjonal norm. Elevtimene beregnes med GSI-data fra ramme A, ved å multiplisere antall elever med timetallet for hvert trinn, og deretter summere opp til kommunenivå. Nevner=Lærertimer. Lærertimer er det samlede antall timer lærerne underviser. Lærertimene beregnes ved å summere opp lærertimer fra ramme B i GSI. Inkluderer alle lærertimer unntatt finsk, morsmålsundervisning, samt individuelt tildelte timer til spesialundervisning, samisk, tospråklig fagopplæring, norsk som andrespråk og tegnspråk.

Gruppestørrelse 2 er et mål på gruppestørrelse sett fra elevenes side, der gjennomsnittlig gruppestørrelse uttrykker antall elever per lærer i en gjennomsnittlig undervisningssituasjon i den ordinære undervisningen.

Gruppestørrelse 1: All undervisning, siste åtte år

Gruppestørrelse, all undervisning	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn	15,5	15,2	15,9	15,2	15,7	15,5	16,0	15,8
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-4.årstrinn	14,5	14,5	15,3	14,4	15,4	15,6	15,7	15,1
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.-7.årstrinn	15,1	15,1	15,2	15,1	15,0	14,9	15,6	15,7
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10.årstrinn	15,8	16,4	17,6	16,2	16,6	16,2	16,6	17,0

Indikatoren viser beregnet gjennomsnittlig gruppestørrelse ved å se på forholdet elevtimer/lærertimer. Også kalt gruppestørrelse 1. (Elevtimer, 1.-10.årstrinn)/(Lærertimer minus morsmål og finsk, 1.-10.årstrinn)

Indikatorene for undervisningsgruppestørrelse er basert på forholdet mellom elevtimer og lærertimer. Teller=Elevtimer. Elevtimer er det samlede antall timer elevene har krav på etter forskriftsfestet fag- og timefordeling, herunder eventuelle kommunale tillegg til nasjonal norm. Elevtimene beregnes med GSI-data fra ramme A, ved å multiplisere antall elever med timetallet for hvert trinn, og deretter summere opp til kommunenivå. Nevner=Lærertimer.

Lærertimer er det samlede antall timer lærerne underviser. Lærertimene beregnes ved å summere opp lærertimer fra ramme B i GSI. Inkluderer alle lærertimer unntatt finsk og morsmålsundervisning, dvs. ordinære lærertimer, samt individuelt tildelte timer til spesialundervisning, samisk, tospråklig fagopplæring, norsk som andrespråk og tegnspråk.

Utgangspunktet for indikatorene er at man får et inntrykk av størrelsen på undervisningsgruppene i skolen ved å se på forholdet mellom elevtimer og lærertimer. Selv om antall elever i en gitt undervisningssituasjon vil variere innen for den enkelte skole og det enkelte årstrinn, gir indikatorene et bilde av hvor mange elever som i gjennomsnitt befinner seg i undervisningssituasjonen til den enkelte lærer. Indikatorene er således mer valide som mål på

lærertetthet enn den tidligere brukte indikatoren for gjennomsnittlig klassestørrelse. GSI har telledato 1.10.

5. Skole: Hvor mange stillinger har blitt spart inn ved de enkelte skoler siste 8 år?

I løpet av de siste åtte årene har programområde grunnskole hatt omstilling tilsvarende 80 årsverk. Imidlertid har det også vært tilført nasjonale midler fra staten øremerket lærertetthet i samme periode. I 2009 fikk Bærum kommune tilført midler tilsvarende omtrent 40 stillinger og i fjor fikk bærumsskolen midler til tidlig innsats/øremerket 1.-4.trinn tilsvarende 24 stillinger (øke lærertettheten på de laveste trinnene)..

6. Skole: Det er meldt interesse for styrket leksehjelp. Men først må vi vite hva som alt tilbys, i kommunens regi og/eller på annen måte (Røde Kors?). Har vi en grei oversikt noe sted?

Elevene på 1.-4.trinn gis lekselesingstilbud i regi av skolefritidsordningen. Videre har alle skoler obligatorisk leksetilbud til alle elever på 5.-7.trinn. Dette tilbudet er i regi av lærere.

Flere ungdomsskoler har også leksehjelpstilbud, men dette er ikke et obligatorisk tiltak.

Grunnskole og barne- og ungdomstjenester (BUT) gir økonomisk støtte tilsvarende ett årsverk til Bærum Røde Kors. Leksehjelp er ett av tilbudene. <https://www.rodekors.no/tilbudene/leksehjelp/>

7. Skole: Nestlederen i finanskomiteen i Oslo kommunes bystyre skriver i dag i et innlegg i Aftenposten: "Heldigvis har vi en borgerlig regjering som gir alle 5.-klassinger en ekstra time naturfag." Jeg vet ikke om dette er et forslag for statsbudsjettet 2017, eller om det er vedtatt?

I forbindelse med at regjeringen fremmet ny nasjonal realfagsstrategi, ble det satt tydelige mål om at norske elever skal prestere bedre i realfagene. En ekstra naturfagstime på mellomtrinnet var blant tiltakene. I bærumsskolen er denne timen lagt til 5.trinn.

Bærum kommune er bevilget 4,4 mill på årsbasis til den ekstra timen, hvorav 1,9 millioner for høsten 2016.

8. Barnehage: Redusert foreldrebetaling for foreldre med lav inntekt. Dette omtales på side 38. Kunne vi få dette konkretisert, både mht kronebeløpene i de to ordningene, og anslag for hvor mange foreldre som kan bli berørt både på pluss-siden og motsatt?

Bærum kommune hadde en ordning som ville gitt redusert oppholdsbetaling i barnehage ved inntekt under kr. 405.000 i 2016. Ny nasjonal ordning for redusert oppholdsbetaling (gjeldende fra 2015) gir redusert betaling ved inntekt under 473.000 i 2016. Oppholdsbetalingen skal være maks 6 prosent av inntekt. 16 flere foreldre får redusert oppholdsbetaling etter at nasjonal ordning ble innført.

Den nasjonale ordningen gir også noen foreldre, de med lavest inntekt (opp til 120 000), større reduksjon i oppholdsbetalingen enn det den kommunale ordningen ville gitt. 56 foreldre får større reduksjon i oppholdsbetalingen etter innføring av nasjonal ordning.

For de som har inntekt fra 120.000 til 405 000 gir den nye nasjonale ordningen mindre reduksjon i oppholdsbetalingen enn det Bærum kommunes etablerte ordning gir. 269 foreldre vil få mindre

reduksjon i oppholdsbetalingen med kun nasjonal ordning. Mindre reduksjon i oppholdsbetalingen dreier seg om beløp fra kr. 45 til kr. 883.

9. Skriftlig innspill fra Foreldreutvalget barnehager, FUB Bærum, til hovedutvalgs møte BAUN 11.10.16

Vi er svært fornøyde med at det settes fokus på mange gode ting i barnehagesektoren.

- Kvalitetsplan
- Felles mal for årsplan
- Lekens betydning

Vi i FUB ønsker at Bærum kommune skal se til Asker som har et krav på 50 % pedagoger eller mer. Det hadde gjort noe med kvaliteten og kompetansen for barna våre. Internasjonalt har Sverige den samme med en standard på 50 % pedagoger.

Spørsmål og kritiske innspill

1. Vi stiller oss kritiske til innføring av ting som på papiret kan se ut som tidstyver. Her tenker vi på punkt 10, med det som går på oppfølging av lek, forebygging av mobbing og realfag. Det er fint å strekke seg etter at 100 % av barna opplever et godt lekemiljø, men vi er opptatt av at dette ikke blir ytterligere kartlegging, noe vi er redd vil føre til mindre tid med barna.
 - a. Hvordan er det tenkt at denne kartleggingen skal gjøres?
2. Så er vi veldig skeptiske til omleggingen av ppt. Når et barn trenger tilpasninger i overgangen til skolen, kommer ppt før barnet begynner og har samtaler med skolen for å sørge før at barnet starter i et så godt tilrettelagt miljø som mulig.
 - a. Blir oppfølgingsdelen/hjelpen ved overgang barnehage- skole borte når et barn får hjelp via veiledningssenteret?
3. Bygging av fremtidige store barnehager:
 - a. Må få gode uteområder, vi oppfordrer dere sterkt til å beholde dagens norm på 28 kvadratmeter per barn, ikke lande på 18 kvadratmeter som dere sikter på i Nansenparken. Andre store kommuner har et snitt på 24 kvadrat meter per barn. Å ligge hele 25 % under en slik redusert norm, som andre storbyer benytter, er uakseptabelt når vi vet hvor mye lek og bevegelse har å si for helse og utvikling.
 - b. Vi ser også med skepsis på hvordan man satser på barnehager med opp mot 200-300 barn, når forskning* viser at den ideelle barnehagestørrelsen er ca. 60 barn. Den Fafo-rapporten som nevnes i behovsanalysen baserer seg på 100 barn, likevel satser Bærum kommune på barnehager med 200-300 barn. Det mener vi medfører en risiko for hvordan barna våre blir ivaretatt og vi ber dere tenke dere nøye om!

4. Hvorfor ligger Bærum hele 16 % lavere på helsestasjonstjenestene? God helsestasjonsvirksomhet vil avdekke problemer i forhold til utvikling og ikke minst potensielle volds og misbrukssituasjoner i familier.

* «Barnehagenes organisering og strukturelle faktorerers betydning for kvalitet» Vassenden m.fl

Rådmannens svar til FUBs spørsmål:

Spørsmål 1: Det skal ikke foretas kartlegging av enkeltbarn i denne sammenheng. Meningen med målene i måltabellen er å følge med på i hvilken grad de ulike barnehagene arbeider med satsingsområdene i Kvalitetsplan for Bærumsbarnehagen. Dette skal gjennomføres ved en såkalt ståstedsanalyse i den enkelte barnehage. Barnehagene gjør en egen vurdering av arbeidet.

Spørsmål 2: PP-tjenesten skal ikke endres mht. å bistå enkeltbarn og familier med blant annet med sakyndighetsutredninger. Veiledningssenteret er et nytt tiltak, hvor både kompetanse fra PP-tjeneste og barnehage er samlet og i tråd med ny lovgivning. Veiledningssenteret skal bistå personalet i barnehagene til å kunne se og iverksette nødvendige tiltak for enkeltbarn og flere barn kan ved å organisere ressurser på denne måten få tidligere og bedre hjelp. Det vil fortsatt være barn som vil ha behov for spesialpedagogiske tiltak etter sakyndigutredning fra PP-tjenesten.

Når det gjelder overgang barnehage skole viser rådmannen til overgangsrutiner for overgang barnehage skole, rutiner som i disse dager evalueres.

Spørsmål 3: Kommunen forholder seg til dagens norm for uteareal, men det foretas vurdering av behov i hver enkelt barnehage. Ved fravik av gjeldende arealnorm vil det bli stilt spesifikke krav til organisering og gjennomføring av utetid i barnehagen. Ved etablering av store barnehager stilles det klare krav til organisering av driften, slik som omtalte forskningsrapport sier. Det finnes i dag barnehager som har plass til langt flere enn 300 barn. Barnehagene har beliggenhet i Oslo, og det er gjennomført flere studiebesøk i disse barnehagene, som får gode tilbakemeldinger i brukerundersøkelser.

Spørsmål 4: Rådmannen har i forslag til HP 2017 – 2020 prioritert å styrke helsesøsters tilgjengelighet ved barneskolene, Haug skole og innføringsklassen. Merbehov ved helsestasjonene vurderes jevnlig blant annet i forhold til økt antall barn i alderen 0-6år. Et eksempel på dette er merbehov ved helsestasjonen på Fornebu som er vedtatt dekket (HP side 71).